

Fondator: Col. r. Dr. Constantin Meşinca
Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Clio
Editura Tipo MC, Oradea - 2020

Cartea Mea e și a Ta!

ISSN 2734-6889
ISSN-L 2734 -6889

Nr. 979/1930

Către Onor,

Ministerul Instrucțiunii și al Cultelor¹
(Secțiunea Culturală a Românilor din afară de hotare)
București.

Domnule Ministru,

În anul 1920, când s-a trasat actuala frontieră între România și Ungaria, 9 parohii ortodoxe române ce până atunci aparțineau eparhiei noastre Oradea, au fost detașate și adjuocate Ungariei. De la 1920 până azi abia am reușit să așezăm în 3 din acele parohii câte un preot ortodox român hirotonit de noi. Acești 3 preoți prin biserici mai susțin trează în românii din Ungaria conștiința românească.

Cu totul disperată este însă situația școlară în cele 9 parohii ortodoxe române rămase în Ungaria deoarece s-au retras în România toți preoții și învățătorii români din cele 9 comune. Edificiile școlilor române confesionale în acele comune de atunci încoace au fost parte ocupate de jandarmii unguri, parte în ele s-au instalat învățătorii maghiari de stat.

Situația cea mai bună pentru Români o are până azi numai comuna Micherechiu, comună cu o populație curat română de vre-o 3.000 suflete și cu 300 copii români de școală.

În această comună școala primară română(confesională) au solvat-o 2 învățătoare române, originare din Ungaria: D-șoarele: Aurelia Câmpinnu și Lucreția Ghereg. Dânsese fiind cetățene maghiare, și având Diplomă de capacitate pentru învățători de la Școli normale din Ungaria, s-au așezat în 1927 la școala primară ortodoxă română din Micherechiu, și de atunci până azi au predat în românește, salvând sufletul copiilor români de la înstrăinare. Statul maghiar nu le plătește decât câte 30 pengo (840lei) lunar, sumă absolut minimă, iar acum se planuiește a se construi în comuna curat românească Micherechiu o școală ungurească de stat cu 4 săli de învățământ. În modul acesta acțiunea de salvare a Românilor prin cele 2 învățătoare române, ce rabdă foame pentru un ideal românesc, devine iluzorie.

Considerând că statul nostru plătește salarii preoților români din afară de hotare, socotim că e just ca de același sprijin să se bucure și aceste 2 învățătoare române, care susțin cu bărbăție flacăra română în comuna Micherechiu din Ungaria.

De aceea cu onoare vă rugăm, Domnule Ministru, să ne ajutați în acțiunea noastră de a salva pe Românii din Ungaria, fie acordând un salariu lunar egal cu cel al învățătorilor din România, fie o subvenție anuală celor 2 învățătoare române: Aurelia Câmpianu și Lucreția Ghereg din Micherechiu.

Consiliul nostru eparhial se angajează a preda numitelor sume ce veți binevoi a le acorda, iar de altă parte Consiliul nostru eparhial vă stă la dispoziție în caz când aveți nevoie de date sau alte informații atât asupra acestor 2 învățătoare cât și a celorlalte școli din restul comunelor române rămase în Ungaria.

Oradea în 4 Aprilie 1930.

¹ E.O.R. a Oradei, Bihorului și Sălajului, fond Eiscopia Ortodoxă a Oradei, Documente, Act nr.979/ 1aprilie 1930, p.1

DOCUMENTE

1.

1 Aprilie 1930.

Prea Sfințite Domnule Episcop!
Venerabile Consistor !

Din anul 1921 în școala noastră elementară confesională română n-au mai propus învățători confesionali. De atunci încoace învățătorii, de stat au fost denumiți în comuna noastră Micherechiu (Ungaria). În anul 1927 când am ajuns eu ca paroh a acestei comune m-am luptat ca să putem avea doi sau două învățătoare confesionale române. Acest lucru mi-a și reușit în anul 1929 Septembrie 1, când am ales două învățătoare confesionale române pe Aurelia Câmpeanu și Lucreția Gorog. Salarizarea acestor învățătoare în baza concursului publicat ar fi fost de la comuna bisericească și o întregire de stat. Învățătoarele în baza actului de alegere au și început să propună la școala noastră confesională din localitate , salarizarea lor de la comuna bisericească e următoarea: Aurelia Câmpeanu primește lunar 30 de P. adică 840 lei iar Lucreția Gorog 7,1/2 iug., de pământ. Am petiționat apoi întregirea de la stat care acum a și sosit dar așa e de minimă încât aceste două învățătoare primesc numai 50% salariu ca și cum ar fi în drept să primească o învățătoare cu diplomă. Vedem deci intenția statului care oi arăta-o și mai jos. Pâinea de toate zilele nu o au aceste învățătoare, iar noi adică comuna bisericească iar e imposibilă, de a le ridica salariile lor.

Prea Sfințite Domnule Episcop Venerabile Consilier, o fac această petițiune pentru că în comuna noastră statul zidește o școală cu patru săli de învățământ în care în a. c. Sept. 1 s-a și propune:” Noi locuitorii cu 2.500 suflete ortodoxe române din această comună am dori ca și pe mai departe să putem funcționa și să le putem susține aceste două școli confesionale, dar rugăm pe Prea Sfinția Voastră și pe Venerabilul Consilier ca prin oarecare modalitate binevoiti a ne ajutama materialmente ca să-i putem da trai acestor două școli confesionale ortodoxe pentru că știm ce înseamnă sistarea lor, care e intenția pentru copilașii noștri buni români și ortodoxii, care nici nu posed limba maghiară.”

Rugăm deci binevoiti a ne da ajutor învățătoarelor lunar ori anual ca și ele fără nici o sfortare materială să poată propune liniștit în școlile lor. Cu supunere cerem binevoiti a ajutama școala ca ea să-și poată procura manualele ei românești și să se poată aproviziona cu rechizitele necesare cu mobilierul necesar pentru că în baza ordinului existent aici, trebuie din nou să ne aprovizionăm cu toate aceste care pentru noi o comună bisericească deși bogată în suflete dar săracă în cele materiale, ar fi imposibilitate.

Prea Sfințite Domnule Episcop, Venerabile Consilier, vă rug să binevoiti a lua aceasta dorință sub ocrotire și la forurile necesare a deplânge starea noastră și a nu ne lăsa să pierdem școala noastră existentă deja de la înființarea acestei comune.

Reînnoindu-ne rugăm ca român Micherechiu (Ungaria) la 28 Martie 1930.

Cu sărutări de mâini: Ola Ioan

Preot ortodox român.

În parohia Micherechiu avem 320 bărbați ortodoxii români de școală care și în anul acesta cercetează regulat școala.

Învățătoarea Aurelia Câmpan are diplomă de capacitate pentru învățători de la Școala normală confesională din Arad., iar Lucreția Gorog care și ea este ortodoxă română de la o școală normală din Ungaria.

Exp. la 9 Aprilie 1930 Ler 63.

1 Aprilie 1930, nr. 979.